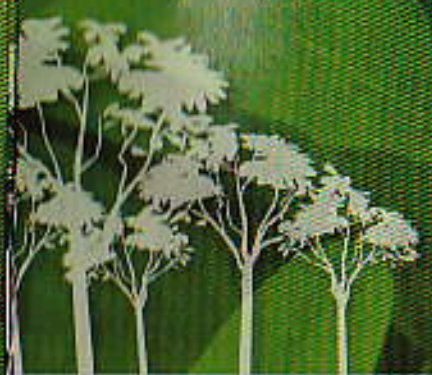

การปลูกต้นไม้

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
กรมป่าไม้

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
กรมป่าไม้

การปลูกต้นไม้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
สารบัญ	2
การปลูกต้นไม้	3
การคัดเลือกพันธุ์ไม้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	6
ขั้นตอนการปลูกต้นไม้ทั่วไป	7

การปลูกต้นไม้

วัตถุประสงค์

ก่อนที่จะทำการปลูกต้นไม้ ควรทราบวัตถุประสงค์ของการปลูก ให้ชัดเจนว่าปลูกเพื่อมุ่งหวังผลประโยชน์อย่างไร ตลอดจนการคัดเลือก ชนิดพันธุ์ไม้ที่จะปลูก ซึ่งสามารถบอกวัตถุประสงค์ของการปลูกต้นไม้ ได้ ดังนี้

1. ปลูกเพื่อเศรษฐกิจ หมายถึง การปลูกป่าเพื่อหวังผลตอบแทน

จากการปลูกในลักษณะของการนำผลผลิตจากสวนป่าออกมาจำหน่ายเป็นรายได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไม้ซุง ไม้แปรรูป เสาเข็ม และเยื่อกระดาษ เป็นต้น ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมสำหรับเสาเข็ม พืน ถ่าน และเยื่อกระดาษ อายุตัดฟันประมาณ 5-15 ปี เช่น ยูคาลิปตัส กระถินเทพา สุนทระเล ไม้ไผ่ชนิดต่างๆ เป็นต้น ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม สำหรับไม้ซุง ไม้แปรรูป อายุตัดฟัน 15-30 ปี เช่น สัก ประดู่ ยาง แดง มะค่าโมง เป็นต้น

2. ปลูกเพื่อการอนุรักษ์ หมายถึง การปลูกป่าที่หวังผลใน

การรักษาต้นน้ำลำธารป้องกันดินพังทลาย และเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมสำหรับปลูกสร้างสวนป่าอนุรักษ์ เช่น ประดู่ ยาง แดง มะค่าโมง เป็นต้น

3. อื่นๆ

3.1 ปลูกเพื่อเป็นไม้ประดับ ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมเป็นไม้ประดับ เช่น ชีเหล็กบ้าน ตะแบก หางนกยูง อินทนิล กาสะลอง กัลปพฤกษ์ ชัยพฤกษ์ เป็นต้น

3.2 ปลูกเพื่อให้ร่มเงา ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมสำหรับให้ร่มเงา เช่น จามจุรี หางนกยูง นนทรี อินทนิล มะฮอกกานี ประดู่บ้าน เป็นต้น

3.3 ปลูกเพื่อเป็นอาหารหรือยา ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม เช่น สะเดา ชีเหล็กบ้าน แคบ้าน มะขาม มะม่วงหิมพานต์ เป็นต้น

การคัดเลือกพันธุ์ไม้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

1. พื้นที่ราบและพื้นที่ตามภูเขาที่สูงไม่เกิน 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล

1.1 พื้นที่ดอนแห้งแล้ง ดินมักมีหิน ทราย และกรวดปนปลูกพืชค่อนข้างแดดจัด ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม ได้แก่ เต็ง รัง มะค่า พลอง ขาง ตะคร้อ เหียง ตี๋ มะม่วงป่า มะขามป้อม ฯลฯ

1.2 พื้นที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์และชุ่มชื้น ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม ได้แก่ สัก แดง ตะแบก เสลา ตะเคียนหนู ประดู่ โมกมัน มะกอก มะค่าโมง ไม้ ฯลฯ

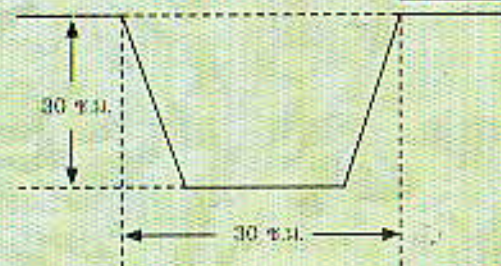
2. พื้นที่ราบจนถึงยอดเขา อาณาเขตริมเขตริม และดินอุดมสมบูรณ์

2.1 พื้นที่ฝนตกตลอดทั้งปี ปริมาณน้ำฝนมากกว่าปีละ 2,000 มิลลิเมตร พื้นที่สูงไม่เกิน 600 เมตร จากระดับน้ำทะเล ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม ได้แก่ ตะเคียนทอง กระบาก เหลียง สะตอ เงาะป่า ปาล์ม ฯลฯ

2.2 พื้นที่ราบและภูเขาที่มีน้อยกว่า 2.1 ชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม ได้แก่ ตะเคียนบ้าน กระบาก มะค่าโมง ยางนา ปาล์ม หวาย ฯลฯ

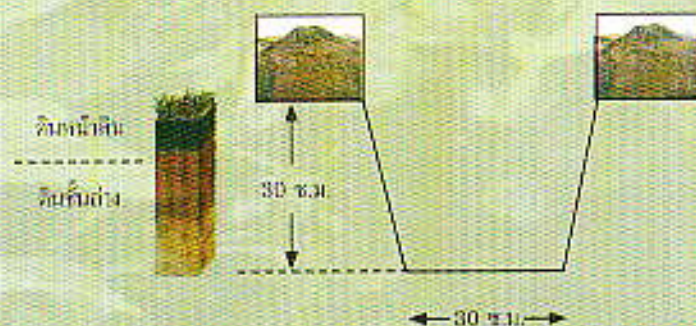
ขั้นตอนการปลูกต้นไม้ต่อไป

1. ขุดหลุม ขนาดกว้าง x ยาว x ลึก ประมาณ 30 x 30 x 30 ซม.

หมายเหตุ : ลักษณะหลุมเป็นรูปสี่เหลี่ยมหรือวงกลมก็ได้

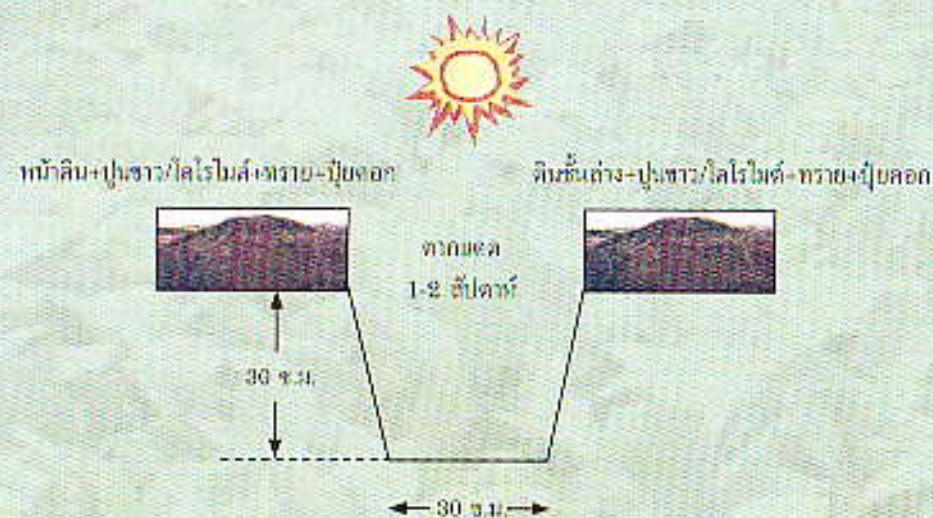
2. ดินที่ขุดขึ้นมาจากหลุม ควรแยกหน้าดินกองไว้ทางหนึ่ง และดินชั้นล่างกองไว้อีกทางหนึ่ง

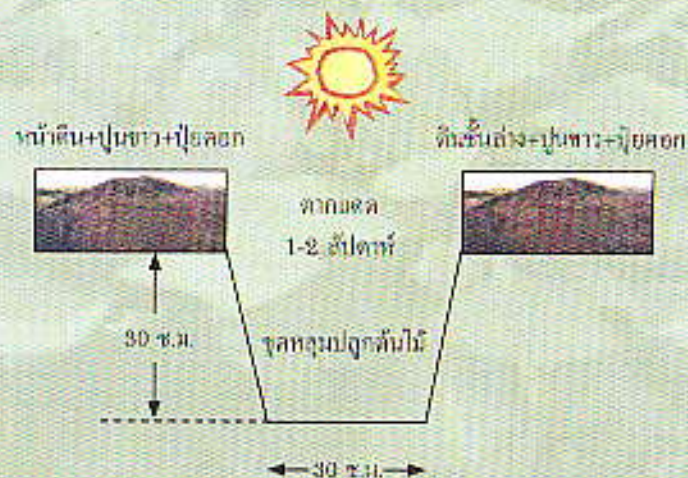
หมายเหตุ : ดินที่ขุดขึ้นมาพยายามสับ บด บ่อย และตากไว้ให้ร้อนดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. การเตรียมดิน

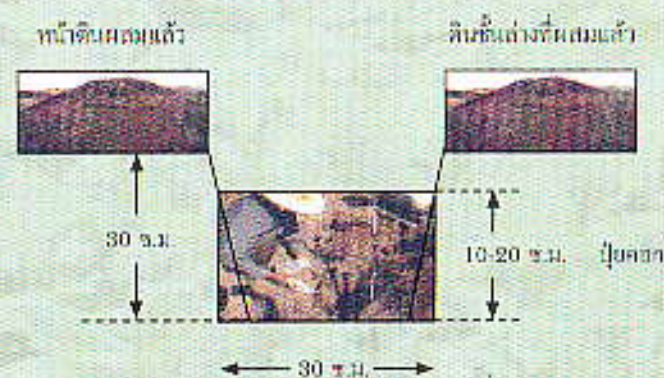
3.1 กรณีดินที่ขุดขึ้นมาเป็นดินเหนียวจัด ควรใช้ปูนขาวหรือสารเคมีปรับปรุงดิน เช่น โดโรไมต์ผสมกับทรายและปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก คลุกเคล้ากับเนื้อดิน ตากแดดทิ้งไว้ประมาณ 1-2 สัปดาห์

3.2 กรณีดินที่ขุดขึ้นมาเป็นดินปนทรายมาก

4. ขุดเสร็จเรียบร้อย ควรใส่ปุ๋ยคอกรองกันหลุม หนาประมาณ 10-20 ซม.

5. นำดินชั้นล่างที่ผสมแล้วรองกันหลุม

6. การปฏิบัติต่อกิ่งไม้ก่อนลงหลุม

6.1 ก่อนปลูกต้นไม้ รดน้ำก่อนเพื่อให้ตุ้มดินชุ่มรากชุ่ม

6.2 ใช้มีดตัดถุงพลาสติกแนวยาวจากปากถุงถึงก้นถุงแล้วแกะถุงพลาสติกออก

7. ประคองดินส่วนที่ชุ่มราก ค่อยๆวางลงในหลุมปลูก

8. การปลูกต้นไม้ลงหลุม โดยให้ต้นไม้ตั้งตรง

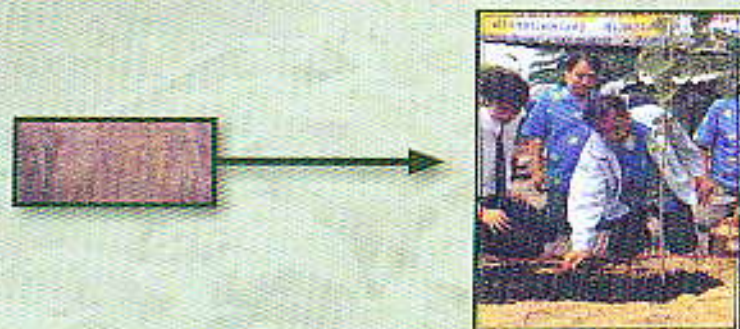
8.1 กรณีปลูกต้นไม้ในพื้นที่แห้งแล้ง ให้วางต้นไม้โดยให้รอยต่อระหว่างลำต้นและราก ต่ำกว่าระดับพื้นดินให้เป็นหลุมเล็กน้อย เพื่อให้กักน้ำไว้ แล้วใช้หน้าดินกลบ

8.2 กรณีปลูกต้นไม้ในพื้นที่แฉะน้ำขังในบางครั้ง ให้วางต้นไม้โดยให้รอยต่อระหว่างลำต้นและรากสูงกว่าระดับพื้นดินเดิม แล้วใช้หน้าดินกลบหลุมโดยการพูนดินให้สูง

8.3 กรณีปลูกต้นไม้ในพื้นที่บนพื้นที่ราบได้รับน้ำสม่ำเสมอ ให้วางต้นไม้โดยให้รอยต่อระหว่างลำต้นและรากสูง อยู่ในระดับดินเดิมที่ปากหลุม

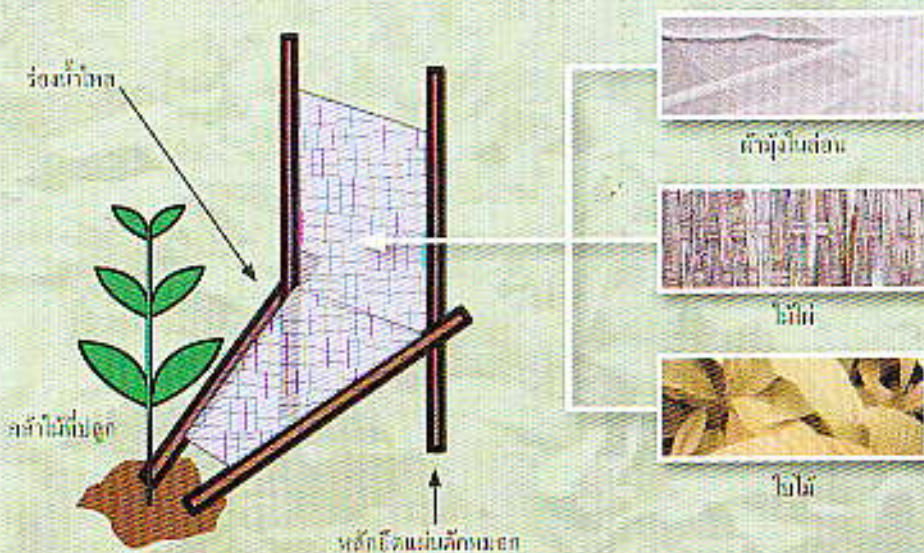
9. ใช้ดินกลบให้แน่นโดยไม่ให้ต้นไม้โยกคลอน

ถ้ากล้าไม้สูงเกินให้หลักไม้ปักข้างกล้าไม้ และใช้เชือกผูกไม้กับหลักไม้เพื่อกันกล้าไม้โยกเมื่อถูกลมพัดแล้วรดน้ำให้ชุ่มชื้น จะช่วยให้รากตั้งตรงได้เร็วขึ้น

10. การปลูกป่าในบริเวณพื้นที่แห้งแล้ง

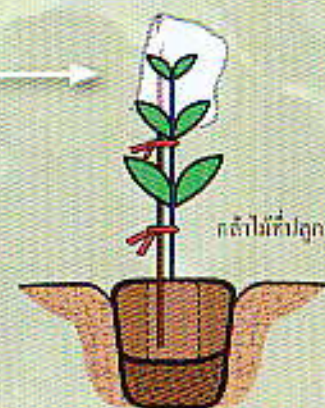
ควรเทคนิคการใช้หมอกให้เป็นประโยชน์ในการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่แห้งแล้ง หมอกสามารถกลายเป็นหยดน้ำเลี้ยงต้นไม้ได้ เช่น ในกรณีหมอกปลิวมากระทบก้อนหิน แล้วจับตัวเป็นหยดน้ำไหลลงสู่พื้นดิน ทำให้ต้นไม้สามารถงอกงามได้ โดยสร้างแผงขึ้นด้วยมุงในถ่อนหรือวัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ ใบไม้

ถุงพลาสติก

ใบไม้แห้ง

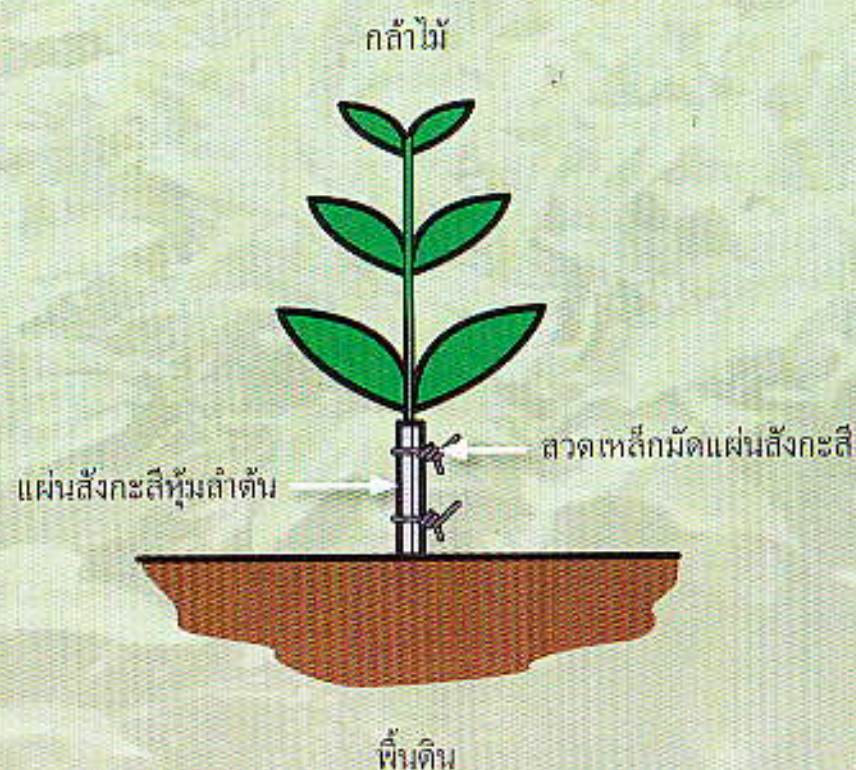
11. การบำรุงรักษา

ควรตายวัชพืชรอบต้นกล้าเมื่อแรกปลูกในปีที่ 2 และ 3 ควรตายหญ้าปีละอย่างน้อย 2 ครั้ง คือ ช่วงกลางฤดูฝนและต้นฤดูแล้ง เพื่อป้องกันไฟและเปิดช่องให้ต้นไม้ได้รับแสงเต็มที่

12. การป้องกันศัตรูพืช

โดยปกติกล้าไม้ที่จะนำไปปลูก ควรพ่นยาป้องกันแมลงไว้ก่อนบริเวณใบ ส่วนศัตรูพืชที่นอกเหนือจากแมลงก็มีสัตว์ป่า เช่น ตุ่น หู กระต่าย จิ้งหรีด กัดลำต้นกล้าไม้ควรพ่นยาป้องกันหลังปลูกต้นไม้แล้ว บางท้องถิ่นใช้สังกะสีหุ้มโคนต้นโดยรอบแล้วใช้ลวดผูกโคนหุ้มลำต้นจากพื้นดินสูงขึ้นไป 1 ฟุต

1.3 การป้องกันไฟ

1.3.1 ไม่ควรจุดไฟในพื้นที่ใกล้ๆ แปลงปลูกต้นไม้

1.3.2 การทำแนวกันไฟผิวดิน ไม่ให้ไฟลามเข้าไปในพื้นที่ที่ปลูกต้นไม้โดยทำก่อนหน้าแล้ง ที่อากาศร้อนและแห้ง

วิธีทำแนวกันไฟ โดยการตัดตอหญ้าไม้ล้มลุกและไม้พุ่ม ออกเป็นแนวกว้าง 10-15 ม. รอบๆ แปลงปลูก

การชิงเผา กองเศษซากพืชที่ตัดออกไว้กลางแนวกันไฟก่อนฤดูร้อน และแห้งแล้ง จะช่วยลดโอกาสที่ไฟจะลามจนควบคุมไม่ได้ เพราะต้นพืชรอบๆ พื้นที่ยังมีความชื้นมากพอ ทำให้ติดไฟได้ยาก

สนใจรายละเอียด ติดต่อได้ที่ :-

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้
เขตลาดุสิต ถนน.10900 โทร. 0 2579 7725, 0 2561 4292-3 ต่อ 5536

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1-13
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา